

Autoriteit Consument & Markt

T.a.v. dr. [REDACTED]
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Gasunie Transport Services B.V.

Postbus 181
9700 AD Groningen
Concourslaan 18
T (050) 521 22 50
E info@gastransport.nl
Handelsregister Groningen 02084889
www.gasunietransportservices.com

Datum

2 juni 2025

Doorkiesnummer

+31 50 521 22 50

Ons kenmerk

[REDACTED]

Uw kenmerk**Onderwerp**GTS-reactie n.a.v. 6^e klankbordgroepbijeenkomst REG27

Geachte heer [REDACTED]

Hierbij ontvangt u onze reactie naar aanleiding van de zesde klankbordgroepbijeenkomst (KBG) REG27 d.d. 26 mei 2025. In bijgaande notitie vindt u onze beschouwing op i) de WACC en ii) monitoring van kosten en prestaties.

Tijdens de KBG heeft de ACM aangegeven voornemens te zijn de bijeenkomst van 30 juni te annuleren, aangezien deze één dag voorafgaat aan de interne besluitvorming over het ontwerp-methodebesluit. Volgens ACM zou een KBG op dat moment onvoldoende toegevoegde waarde hebben. Dit betekent dat er nog slechts één KBG resteert op 10 juni.

In lijn met eerder door ons geuite zorgen, constateren wij dat de methodiek op dit moment nog onvoldoende is uitgewerkt. Hierdoor ontbreekt het ons aan inzicht of de uiteindelijke methodiek daadwerkelijk adequaat zal worden vastgesteld. Sinds afgelopen december heeft er vrijwel maandelijks een KBG plaatsgevonden. Een onderwerp als de WACC is, aan de hand van het Brattle-rapport, tijdens de vorige KBG voldoende concreet en uitgebreid besproken. Dit geldt echter niet voor veel van de andere onderwerpen, bijvoorbeeld 'de methodiek in detail'. Tot dusver zijn met name uitgangspunten gepresenteerd en is het ons bijvoorbeeld niet duidelijk op welke wijze de ACM de voorgenomen efficiency maatregelen wil gaan toepassen en welke impact dat zou kunnen hebben op de toegestane inkomsten van GTS. Dit baart GTS zorgen en daarom verzoeken wij de ACM om interne besluitvorming over het ontwerp Methodebesluit medio juli plaats te laten vinden (in plaats van 1 juli) en de initieel geplande KBG van 30 juni alsnog door te laten gaan zodat daar concrete, gedetailleerde voorstellen besproken kunnen worden over onderwerpen die tot op heden slechts op hoofdlijnen gepresenteerd zijn.

Voor nader overleg kunt u contact opnemen met mevrouw [REDACTED] (+31 6 [REDACTED]) of [REDACTED]@gasunie.nl).

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Manager Markt en Regulering

1. WACC

In de KBG van 26 mei 2025 heeft de ACM het rapport van Brattle besproken en tevens haar voornemens vermeld ten aanzien van eventuele wijzigingen in de WACC. GTS zal hieronder nader ingaan op i) de vaststelling van de marktrisicopremie (MRP), ii) de rente en iii) de bèta.

De vaststelling van de MRP

GTS is van mening dat de vaststelling van de MRP in lijn dient te zijn met de bevindingen uit het Dimson, Marsh and Staunton (DMS) rapport. De analyses van Brattle, gebaseerd op de DMS-dataset tonen een geleidelijke stijging van de MRP, namelijk van 4,85% in 2020 naar 5,27% in 2024. Desondanks kiest Brattle ervoor om uit voorzichtigheid een MRP van 5,20% als uitgangspunt te hanteren.

Voor de drinkwaterbedrijven heeft Brattle eerder een MRP vastgesteld van 5,1%, een waarde die lager lag dan de uitkomst op basis van de DMS-data. De keuze om destijds niet aan te sluiten bij de DMS-waarde werd gemotiveerd door de toenmalige hoge inflatie, die de MRP tijdelijk kan verhogen. Inmiddels is de inflatie afgenomen, waardoor de hogere MRP die uit de DMS-data volgt niet langer kan worden toegeschreven aan een tijdelijk inflatie-effect.

Op basis van meerdere decennia ontwikkeling in de WACC-methodiek is de consensus ontstaan dat het gemiddelde van een langjarige historische schatter de meest betrouwbare basis vormt voor de MRP-bepaling, aangevuld met een *sanity check* op basis van een Dividend Growth Model (DGM). Deze analyse van de DGM (figuur 2 in het Brattle rapport) biedt echter geen eenduidige aanwijzing over de richting van de MRP, zoals ook bevestigd door Brattle in randnummer 63. Gelet op het voorgaande ziet GTS geen aanleiding om af te wijken van de waarde van 5,27% die rechtstreeks volgt uit de DMS-dataset.

Rente

De ACM is voornemens om de rentes jaarlijks te herschatten voor de tarievenbesluiten. GTS onderschrijft het belang van deze jaarlijkse herschatting, zodat de nacalculatie op de WACC zo klein mogelijk wordt.

Met betrekking tot het trapjesmodel hebben de regionale netbeheerders een voorstel gedaan om het model te wegen op basis van het investeringsprofiel. GTS ziet voor de reguleringsperiode REG2027 echter geen aanleiding om het huidige trapjesmodel aan te passen voor GTS specifiek. GTS ziet geen problemen om een dergelijke weging wel toe te passen voor andere netbeheerders.

Voor elektriciteit nemen de investeringsniveaus in de komende jaren aanzienlijk toe, wat de vraag oproept of een gelijkmatige 1/10e weging per jaar in een 10-jarig model nog representatief is. Voor GTS blijft echter het niveau van de GAW relatief stabiel, en daarmee is het verschil tussen het huidige trapjesmodel en een model op basis van gewogen gemiddelden van de verwachte GAW-ontwikkeling verwaarloosbaar klein. Om die reden en met het oog op modelmatige eenvoud stelt GTS voor om voor GTS voor REG2027 het bestaande trapjesmodel te handhaven, met een gelijke weging van 1/10e per jaar over een periode van tien jaar.

Bèta

In de KBG is tevens de bèta besproken en de mogelijke invloed van i) de mate van netwerkbenutting, ii) het investeringsniveau in het netwerk, en iii) de invoering van de nieuwe reguleringsmethodiek op de bèta. GTS onderschrijft de conclusie van zowel de ACM als Brattle dat er ten aanzien van elk van deze aspecten geen aanleiding is om de gehanteerde bèta voor GTS te herzien. Specifiek ten aanzien van het investeringsniveau en de reguleringsmethodiek heeft GTS een aantal aanvullende punten.

Er is geen aanpassing van de bèta nodig vanwege een lager investeringsniveau voor gas

GTS onderschrijft de conclusie van Brattle en de ACM dat er voor gas geen aanpassing benodigd is als gevolg van relatief lagere investeringsniveaus. De stelling dat überhaupt een lager investeringsniveau ten opzichte van *peers* een neerwaartse bijstelling van de bèta zou kunnen rechtvaardigen, wordt door GTS niet gedeeld. GTS is van mening dat de methodiek waarbij investeringsniveaus worden vergeleken zich niet leent voor het onderbouwen van een eventuele afslag.

Het Capital Asset Pricing Model (CAPM) stelt de mate van het systematische risico vast door de rendementen van assets te relateren aan de marktrendementen via de bèta parameter. Het CAPM is een relatief simpele en robuuste methode en biedt geen onderscheid in de componenten waaruit dit systematische risico bestaat. Het systematische risico bestaat conceptueel gezien uit velerlei componenten waarbij het praktisch ondoenlijk is om de component investeringen daaruit te extraheren en te onderbouwen.

Tijdens de KBG werd tevens het risico op onderdekking besproken, waarbij door de markt werd aangegeven dat in de nieuwe methodiek de netbeheerder geen risico meer loopt op onderdekking. GTS wil echter benadrukken, zoals tevens hieronder verder toegelicht, dat de methodiek niet leidt tot een daling in het risico. GTS is daarbij tevens verrast dat gesuggereerd werd door de ACM dat zij minder voorzichtig zal zijn in het korten op toegestane inkomsten en dat zij daarmee juist een hoger risico suggereerde. In dat licht ziet GTS dat de zekerheid omtrent haar toegestane inkomsten wellicht zelfs afneemt. Bij de systematiek in de huidige reguleringsperiode heeft GTS voorafgaand aan de reguleringsperiode zekerheid over de hoogte van haar toegestane inkomsten, in de door ACM voorgestelde methodiek blijft dit onzeker gedurende de reguleringsperiode. GTS verzoekt de ACM daarom om in het (ontwerp) methodebesluit duidelijk op te nemen hoe de ACM haar efficiency maatregelen zal toepassen en wanneer zij overgaat tot het korten van de toegestane inkomsten.

Er is geen aanpassing van de bèta nodig vanwege een nieuwe reguleringsmethode

GTS onderschrijft de conclusie van zowel ACM als Brattle dat een aanpassing van de bèta, naar aanleiding van de overgang naar een nieuwe reguleringsmethodiek, niet noodzakelijk is. Zoals eerder in onze reacties aangegeven, is GTS van mening dat ondanks de verschuiving in de wijze van toetsing (van output- naar inputregulering), het wezenlijke kader van de regulering ongewijzigd blijft. Binnen dit kader krijgt GTS nog steeds haar efficiënte kosten vergoed, vermeerderd met een redelijk rendement. Deze fundamentele uitgangspunten vormen de kern van de regulering en blijven onveranderd ten opzichte van de huidige methodiek. Daarmee is ook het onderliggende risico niet veranderd.

2. Monitoring van kosten en prestaties

Tijdens de KBG heeft de ACM een nadere uitwerking gepresenteerd van haar voornemen om kosten te monitoren. Hierbij geeft de ACM aan de GAW en het totale investeringsvolume (kasstroom) per jaar van de netbeheerder te willen volgen, conform de Regulatorische accountingregels (RAR). Voor de volledigheid merkt GTS op dat zij rapporteert conform de Afspraken Reguleringsdata (ARD) en dus niet, zoals in de slides door ACM opgenomen, conform de RAR.

De ontwikkeling van geactiveerde uitbreidings- en vervangingsinvesteringen wordt reeds door GTS gerapporteerd in het informatieverzoek reguleringsdata (IRD), waarbij tevens een uitsplitsing wordt gemaakt naar wettelijke taak en naar activacategorie, conform het huidige methodebesluit van GTS.

De ontwikkeling van het investeringsvolume, zowel voor vervangings- als uitbreidingsinvesteringen, wordt bovendien reeds gerapporteerd in het Investeringsplan (IP). GTS kan deze ontwikkeling desgewenst ook per jaar specificeren. Een uitsplitsing naar activacategorie en naar wettelijke taak is hierbij echter niet mogelijk, aangezien deze pas plaatsvindt op het moment dat de investeringen geactiveerd worden.

GTS kan uiteraard op verzoek relevante ontwikkelingen ten aanzien van bovengenoemde investeringsbedragen aanleveren. Tegelijkertijd wijst GTS erop dat dergelijke ontwikkelingen al uitgebreid worden besproken in het IP. ACM geeft in een voetnoot aan dat bij de monitoring van ontwikkelingen in de basis wordt uitgegaan van een vergelijking met de drie voorgaande jaren. Daarbij wordt zowel gekeken naar de absolute als de procentuele ontwikkeling van de kosten, waarbij de procentuele groei of daling tevens wordt afgezet tegen de ontwikkeling in de jaren daarvoor. GTS verzoekt de ACM om een nadere toelichting te geven op de keuze voor deze specifieke referentieperiode van drie jaar. De lengte en afbakening van de gehanteerde periode kunnen immers van invloed zijn op de interpretatie van de kostenontwikkeling.

Naast het verder uitwerken van de kostenmonitoring, geeft de ACM aan voornemens te zijn om ook de prestaties van netbeheerders systematisch te monitoren. Voor GTS zijn de voorgenomen prestatie-indicatoren onder andere:

- Gerealiseerde investeringsuitgaven gasregeldrukinstallaties per gerealiseerd vermogen van deze installaties
- Gerealiseerde investeringsuitgaven leidingen per gerealiseerde km leiding
- Gerealiseerde totale investeringsuitgaven per gerealiseerde km leiding

GTS begrijpt de wens van de ACM om kosten te monitoren, maar plaatst vraagtekens of de indicatoren naar prestatie het gewenste inzicht daadwerkelijk verschaffen. Daarnaast is voor GTS onduidelijk wat de precieze definitie is van de genoemde kostenposten, bijvoorbeeld of deze betrekking hebben op gerealiseerde kosten per jaar, of op de totale GAW, en of afschrijvingen daarin wel of niet dienen te worden meegenomen. GTS verzoekt de ACM om nadere toelichting te geven op de voorgestelde indicatoren.

Het valt GTS op dat de ACM herhaaldelijk het voornemen uitspreekt om GTS te vergelijken met andere netbeheerders. GTS wil echter nogmaals benadrukken dat haar aard en werkzaamheden fundamenteel verschillen van andere netbeheerders, waardoor een directe vergelijking niet passend is. GTS wil dan ook voorkomen dat dit leidt tot langdurige en mogelijk onnodige discussies. GTS verzoekt de ACM met klem om af te stappen van het voornemen om GTS in de nieuwe reguleringsmethodiek te vergelijken met TenneT en/of regionale netbeheerders.